

«پیام ما» از وضعیت سلامت روان ایرانیان
پس از جنگ گزارش می‌دهد

ردِ جنگ بر روان جامعه

۲

مردم آفلاین ایران

در سومین ماه قطعی اینترنت، تجربه دشوار عموم
شهروندان همچنان نادیده گرفته می‌شود

۶

میراث صنعتی اصفهان در انتظار تصمیم نهایی

«ریسباف»

دو سال وعده و تمدید

باران می‌بارد، خشکسالی می‌ماند

با وجود افزایش ۶۲ درصدی بارش‌ها نسبت به سال گذشته، ایران وارد ششمین سال متوالی خشکسالی شده
و ذخایر سدهای تهران حتی کمتر از پاریس است

۵

روزنامه سام‌ما

۱۴۰۵ | دوشنبه ۱۴ اردیبهشت | شماره پیاپی ۳۳۹۶ | قیمت ۱۰ هزار تومان

www.payama.ir

بررسی چالش‌های صید غیرقانونی در «پارک ملی بوجاق»

۳

طرح: مجتبی ملازاده | پیام ما

گزارشی از رونمایی شماره دوم مجله
«دوباره» و گفت‌وگو با «مهرآه فردوسی»
درباره جایگاه ناداستان در ادبیات امروز ایران

روایت

تأیید رنج آدمی

ناداستان، ژانری که مرز زندگی
و ادبیات را جا به جا کرده است

۸

یادداشت

ضرورت سیاست‌ورزی به جای خشونت

امیر شفیعی |
پژوهشگر
سیاست‌گذاری شهری

۱

دیدگاه

تهران خیس بی‌حاصل

پدرام رفیعی |
پژوهشگر علوم زمین
مدرس دانشگاه

۵

یادداشت

درباره ناصرالدین شاه ۱۳۰ سال پس از مرگش

پادشاه پُرحاشیه

حمیدرضا محمدی |
روزنامه‌نگار

۸

خبر

یونسکو در جریان آخرین وضعیت خلیج فارس قرار گرفت

شورای عالی انقلاب فرهنگی «اردیبهشت را در ایران به نام «روز ملی خلیج فارس» اعلام کرد. در دهه ۱۳۳۰ خورشیدی، کشورهای عربی به تحریک در دریای عمان و تبادل آب میان دو حوضه خلیج فارس و دریای عمان می‌تواند آلودگی‌ها را جابه‌جا کند. پایش علمی دقیق و همکاری بین‌المللی برای حفاظت از این پهنه‌های آبی، ضرورت فوری دارد.»

رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی با اشاره به تنوع کم‌نظیر زیستی خلیج فارس با بیان اینکه آسیب به کوچک‌ترین اجزای زنجیره غذایی می‌تواند کل اکوسیستم منطقه را تهدید کند، تأکید کرد: «گزارش‌های علمی این مرکز می‌تواند مبنای ادعاهای حقوقی ایران درباره خسارت‌های زیست‌محیطی جنگ درمجامع جهانی قرار گیرد.»

خلیج فارس، اظهار کرد: «شاه‌عباس در سال ۱۶۲۱ با کمک انگلیسی‌ها توانست تنگه هرمز را از چنگ پرتغالی‌ها بیرون آورد. به همین دلیل،

رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی گفت: «پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی به دلیل آنکه مجموعه‌ای وابسته به یونسکو است و به پیشنهاد یونسکو تشکیل شده، دارای مرکز اقیانوس‌شناسی غرب آسیا است که از مرکز منطقه‌ای یونسکو به شمار می‌رود. ما در قالب این مرکز منطقه‌ای غرب آسیا با یونسکو مکاتباتی انجام داده‌ایم تا درباره حفاظت از محیط‌زیست خلیج فارس و حفاظت از زیستگاه‌های حساس اقدام شود و این مناطق در جریان جنگ تحت تأثیر قرار نگیرند.»

«مهدی‌نیا» با بیان اینکه اقیانوس‌ها «میراث مشترک بشریت» هستند، ادامه داد: «وظیفه ما این است که بلافاصله پس از جنگ، ارزیابی خسارت‌های زیست‌محیطی را انجام دهیم، خروجی‌های علمی را استخراج کنیم و با داده‌های مستند بتوانیم در مجامع بین‌المللی، سازمان ملل و از طریق وزارت امور خارجه و سازمان حفاظت محیط‌زیست، نسبت به خسارت‌ها دعا داشته باشیم و خسارت‌ها مشهود و

توسعه دریا محور برای کشوری مانند ایران که از شمال و جنوب با دریا ارتباط دارد، از نظر اقتصادی اهمیت بسیار بالایی دارد و اضافه‌کردن، باین‌حال، این منطقه به دلیل فعالیت‌های نفتی با تهدیدهای زیست‌محیطی مواجه است. به‌ویژه پس از جنگ تحمیلی اخیر، محیط‌زیست خلیج فارس به شدت تحت تأثیر قرار خواهد گرفت.

رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی، ادامه داد: «پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی به عنوان نهادی که تنها شناور تحقیقاتی فعال در منطقه خلیج فارس و دریای عمان را در اختیار دارد، تاکنون بیش از ۱۲ گشت تحقیقاتی در این مناطق برگزار کرده است. حاصل این گشت‌ها تدوین تنها اطلس اقیانوس‌شناسی خلیج فارس و دریای عمان بوده که در آن بیش از ۴۲ پارامتر اقیانوس‌شناسی بررسی شده و بیش از ۱۶ نقشه از این پارامترها تهیه و منتشر شده است. پس از جنگ اخیر، رسالت پژوهشگاه در این حوزه سنگین‌تر خواهد شد و انجام پایش‌های مداوم در خلیج فارس و دریای عمان ضرورت بیشتری پیدا می‌کند. این پایش‌ها با هدف بررسی اثرات جنگ بر آلودگی‌های دریایی، تأثیر آن بر تنوع گونه‌های زیستی و مشخص شدن گونه‌هایی که در معرض

کرد و یادآور شد: «این جنگ‌ها زیستگاه بسیاری از پرندگان و جانداران دریایی هستند. طبق آمار تقریباً ۲۳ گونه جانوری در فهرست انقراض قرار دارند که از این تعداد، ۱۸۶ گونه مربوط به خلیج فارس است. در خلیج فارس، گونه‌های میگو، ۱۰ گونه پستاندار دریایی، ۵ گونه لاک‌پشت دریایی و بیش از ۹۰ گونه پرنده وجود دارد. تنوع زیادی از پلانکتون‌های دریایی و علفزارها نیز در این منطقه قابل مشاهده است. مناطق تخم‌گذاری لاک‌پشت‌ها و جزایر فارو جزو مناطق حفاظت‌شده برای این گونه‌ها هستند. تمامی این گونه‌ها اهمیت زیستی فراوانی دارند و چرخه زیستی خلیج فارس را تشکیل می‌دهند. از این رو، لازم است توجه ویژه‌ای به حفاظت و نگهداری از این اکوسیستم ارزشمند داشته باشیم.»

مهدی‌نیا در ادامه با اشاره به اهمیت راهبردی خلیج فارس، اظهار کرد: «یکی از مهم‌ترین ابعاد اهمیت خلیج فارس، جایگاه استراتژیک آن و بین‌المللی بودن تنگه هرمز است. در روزهای اخیر و متناسب با شرایط جنگ تحمیلی، اهمیت این آبراه بین‌المللی بیش‌ازپیش برای مردم کشور ما و همچنین مردم نقاط مختلف جهان آشکار شده است.»

او خلیج فارس را منطقه‌ای نفت‌خیز توصیف کرد که

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر
GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY

آگهی تمدید مهلت تحویل پاکات مناقصه عمومی تجدید شده

شماره: ۲۲/۱۴۰۴/ع

بدین وسیله به آگاهی کلیه شرکت‌های واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه با موضوع «ارائه خدمات مشاوره اصلاح و بروزسانی سیستم اطفاء حریق پست‌های برق شماره ۷۴، ۷۳، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰» می‌رساند؛ مهلت تحویل پاکات مناقصه تا ساعت ۱۳:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۰ تمدید گردید. لذا مطابق با دستورالعمل ذکر شده در اسناد مناقصه نسبت به تحویل پاکات خود در مهلت مقرر و در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع (واقع در کیلومتر ۵۰ جاده شیراز) اقدام نمایید. شایان‌ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

یادداشت | ضرورت سیاست‌ورزی به جای خشونت

امیر شفیعی |
پژوهشگر سیاست‌گذاری شهری

امروز می‌بینیم که چگونه خیل عظیم مهاجران ایرانی در نقاط مختلف جهان تبدیل به نیروی مشروعیت‌بخش جنگ کنونی شده‌اند؛ بنابراین اتفاقاً در وضعیت اضطراری کنونی ناشی از جنگ، بیشتر از پیش ضرورت دارد تا حاکمیت سیاست‌ورزی را به جای حذف و طرد منتقدان و دگراندیشان و حتی مخالفان نشانند و با به‌رسمیت‌شناختن حق شهروندی، و نه امت‌گرایی، به مأموریت ذاتی خود یعنی حفظ و اداره امور جمعی بازگردد و با به‌کارگیری انواع و اشکال مختلف تعامل و نمایندگی، امکان ادغام و حضور کلیه شهروندان را در سیستم جامعه و سیاست‌گذاری عمومی حفظ کند. امری که انتظار می‌رفت در بزنگاه‌های پیشین تاریخ نزدیک ایران محقق شود و «همچون نسیمی وزیدن بگیرد»، اما نشد؛ بنابراین جامعه و گروه‌های مختلف جامعه و سیاست‌گذاری عمومی حفظ کند. آن و حفظ جان‌های بیشتر باشد و تعریف فداکاری و جان‌فشانی باید در این راستا یعنی افزایش امکان جلوگیری از توقف انواع خشونت باشد و نه پیگیری راه‌های بی‌پایان بی‌ارتباط با زندگی روزمره و تشدید و تداوم چرخه خشونت. چنانچه در سرزمینی بنا باشد همگان برای دیکته‌کردن اندیشه مطلوب خود تا پای جان بایستند، اساساً جان و اندیشه و سرزمینی باقی نخواهد ماند.

بررسی چالش‌های صید غیرقانونی در «پارک ملی بوجاق»

قانون در تور صیادان غیرمجاز

کارشناسان نسبت به کاهش جمعیت آبزبان در سفیدرود هشدار دادند

آرزو

اکامیار فکور ا

ارونامه‌نگار

ترازوی بوجاق ابعادی فراتر از صید ماهی‌های سفیدرود دارد. وقتی دهانه سفیدرود با سدی از تورهای متراکم مسدود می‌شود، در واقع نبض حیاتی پیوند میان دریا و خشکی از کار می‌افتد. این تداخل تنها به معنای حذف فیزیکی آبزبان نیست، بلکه به معنای پاره‌کردن ریسمان‌های نامرئی زنجیره غذایی است. در جای‌جای این پارک ملی، با منظره‌ای از تورهای رها شده روبرو می‌شوید. این تورها که در میان نیزابها، لای لجن‌های بستر رودخانه و در پهنه ساحلی رها شده مثل دام‌های بازیابی قوای خود نمی‌ایزند، پنهانی خود ادامه می‌دهند. از طرف دیگر پرندگان مهاجری نظیر حواصیل‌ها، بالکلان‌ها و اگرت‌ها که فرسنگ‌ها راه را از دوردست‌ها به امید امنیت این تالاب پیموداند، حالا با سفرهای غارت‌زده روبرو هستند. آن‌ها نه تنها غذایی برای بازایی قوای خود نمی‌یابند، بلکه در بسیاری از مشاهدات، در میان همین تورهای رها شده گرفتار شده و در سکوتی غریب، بر اثر گرسنگی یا خفگی جان می‌دهند. حتی فک خزری، این پستاندار در حال انقراض، نیز بی‌نصیب از این سفره خالی و تورهای مرگ نیست.

گره باز نشده معیشت

«رامین محمدیان»، کنشگر محیط‌زیست، در گفت‌وگو با «پیام ما» با نقد ساختار حفاظتی در پارک ملی بوجاق، چالش صید در این منطقه را دارای ریشه‌ای تاریخی می‌داند: «این تقابل از چند دهه پیش وجود داشته، اما تفاوت در این است که در قدیم جمعیت انسانی کمتر و

خزارش |

از نیمکت مدرسه تا نجات زمین

طرح (محیط‌یار) تلاش دارد دانش‌آموزان را به سفیران آگاهی و حفاظت از محیط‌زیست در جامعه تبدیل کند

ا پیام ما ا دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران، طرح «محیط‌یار» را نمونه‌ای ارزشمند از بومی‌سازی آموزش محیط‌زیست در سطح ملی می‌داند؛ طرحی که با همکاری سازمان حفاظت محیط‌زیست و وزارت آموزش‌وپرورش شکل‌گرفته و به‌گفته او نشان‌دهنده ظرفیت بالای همکاری‌های بین‌بخشی در کشور است. «حسن فرطوسی» در مراسم رونمایی از طرح «ماکان» که به یاد دانش‌آموزان شهید مدرسه شجره طیبه برگزار شد، این برنامه را الگویی موفق برای توسعه آموزش محیط‌زیست در سطح ملی و حتی منطقه‌ای توصیف می‌کند.

به باور فرطوسی، این رویداد تنها یک برنامه آموزشی نیست، بلکه تلاشی است برای ارتقای آگاهی عمومی، تقویت حس مسئولیت‌پذیری اجتماعی در میان دانش‌آموزان و نهادینه‌سازی فرهنگ حفاظت از محیط‌زیست. از همین منظر است که این مراسم رنگ‌وبویی متفاوت پیدا می‌کند؛ چراکه یاد دانش‌آموزان شهید مدرسه شجره طیبه در آن زنده نگه داشته می‌شود. یادآوری نام و خاطره این دانش‌آموزان، تنها در قالب بزرگداشت باقی نمی‌ماند، بلکه در مسیری معنا پیدا می‌کند که به افزایش آگاهی، مسئولیت‌پذیری و تلاش برای ساختن آینده‌ای ایمن‌تر، اخلاقی‌تر و انسانی‌تر می‌انجامد.

دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو معتقد است که امروز

بیش از هر زمان دیگری محیط‌زیست به یکی از دغدغه‌های راهبردی جوامع انسانی تبدیل شده است.

تغییرات اقلیمی، کاهش تنوع زیستی، بحران آب و

گسترش آلودگی‌ها نشانه‌هایی از رابط‌های هستند که

میان انسان و طبیعت دچار اختلال شده و نیازمند

بازنگری جدی است. در چنین شرایطی، سیاست‌های

کلی محیط‌زیست کشور بر حفاظت، احیا و بهره‌برداری

پایدار از منابع طبیعی تأکید دارند و ارتقای سواد

محیط‌زیستی را به‌عنوان یک سرمایه اجتماعی ضروری

مطرح می‌کنند.

محیط‌زیست

اگر بدانید سطح حفاظتی یک «پارک ملی» در بالاترین درجه قرار دارد، با ورود به «پارک ملی بوجاق» در بال غربی «سفیدرود»، می‌گویید شاید من واژهٔ حفاظت را چیز دیگری معنا کرده بودم. اینجا، جایی که باید قلمروسکوت انسان و ردپای حیات‌وحش باشد، با شیارهای تار خودروهایی روبرو می‌شوید که پهنه حساس دشت را با پیست آفرود اشتباه گرفته‌اند. اما آرام باشید؛ این تازه پرده اول از نمایش تخریب در یگانه پارک ملی خشکی – دریایی ایران است.

کمی که پیش می‌روید و به کرانه سفیدرود نزدیک می‌شوید، شوک دوم در انتظاراتان است. گروه‌های صیادی را می‌بینید که شانه‌به‌شانه، با تورهای بزرگ، در حال شخم‌زدن آبی هستند که صید در آن حکم جرم دارد؛ اما وقتی بدانید از اسفندماه تا اواخر اردیبهشت، این رودخانه زایشگاه آبزبان است، احتمالاً دیگر چشم‌هایتان گرد شود. در این زمان است که ماهی‌هایی مثل ماهی سفید و خاویاری از عمق دریا به سمت آب‌های شیرین سفیدرود می‌آیند تا تخم‌ریزی کنند. آن‌ها برای بقای نسل آمده‌اند، اما درست در گلوگاه رسیدن به مقصد، در تورهایی گرفتار می‌شوند که قانوناً نباید وجود داشته باشند.

کافی است سر بچرخانید تا پارادوکس ماجراکامل شود؛ پاسگاه محیط‌بانی درست روبروی صیادان قرار دارد. تماشای ماهی‌های مولدی که در چندقدمی نگاه قانون، روی ماسه‌ها بال‌بال می‌زنند، هر بیننده‌ای را مستأصل می‌کند. محلی‌ها، از سال‌ها جدال و کشمکش میان محیط‌بانی و صیادان می‌گویند؛ اما حقیقت تلخ امروز بوی فقر ساختاری می‌دهد و انگار همه با هم نسبت به تخریب این زیستگاه کنار آمده‌اند. در شرایطی که معیشت فرودستان به‌گل نشسته، حتی این صیادی بی‌رویه هم دیگر گره‌ای از سفره‌ها باز نمی‌کند، اما در غیاب هرگونه طرح حمایتی یا اشتغال جایگزین، صیاد ناچار است آخرین روقی رودخانه را هم بمکد.

منابع طبیعی، غنی بود. موضوع صیادی نیز از سال ۱۳۸۱ و با تبدیل منطقه به پارک ملی شروع شده و با صید در پارک ملی و به طور ویژه در فصل تخم‌ریزی، به یک بحران بدل شده است.»

او با تأکید بر فقدان معیشت جایگزین برای محلی‌ها، تصریح می‌کند: «قشر صیاد در بوجاق همیشه به چشم قاچاقچی دیده شده است. این افراد نه بیمه دارند و نه حرفه‌شان به رسمیت شناخته می‌شود؛ درحالی‌که

امکان فروپاشی اکولوژیک

این کنشگر محیط‌زیست درباره وضعیت بحرانی

دو دهه صید بی‌رویه، دست به دست هم داده‌اند تا حیات در دریای کاسپین به سرراشویی بيفتند.»

تهاجم به فرصت بقا

«شهرام شرفی»، متخصص اکولوژی دریا در گفت‌وگو با «پیام ما» نیز به تشریح ویژگی‌های منحصربه‌فرد این منطقه می‌پردازد و می‌گوید: «بوجاق منطقه‌ای است که از نظر اکولوژیکی شرایط بسیار خاصی دارد؛ پیوند جنگل و دریا در این نقطه، یک محیط بکر و کم‌نظیر در حوزه دریای خزر ایجاد کرده که از نظر گردشگری اهمیت بالایی دارد.» او با اشاره به جایگاه قانونی این منطقه تصریح می‌کند: «بوجاق یک پارک ملی است و عملاً صید در آن ممنوع است. این ممنوعیت با این هدف وضع شده که گونه‌های حیات‌وحش و رستنی‌ها آسیب نبینند و جمعیت‌های جانوری بتوانند به‌طور طبیعی احیا شده و افزایش یابند.» شرفی ضمن به‌رسمیت‌شناختن معیشت مبتنی بر صیادی در میان محلی‌ها، تأکید می‌کند: «صیادی باید لزوماً با مجوز و خارج از محدوده پارک ملی انجام شود، اما آنچه ما هر ساله در بوجاق شاهد هستیم، صید بی‌رویه و غیرمجازی است که تمام قواعد علمی و قانونی را زیر پا می‌گذارد.» او درباره تبعات اکولوژیکی این وضعیت هشدار می‌دهد: «وقتی صید از حد آستانه تحمل محیط فراتر می‌رود، زنجیره غذایی برهم می‌خورد. با حذف برخی گونه‌ها، ارتباطات غذایی از بین می‌رود و تنوع زیستی با سقوطی سریع روبرو می‌شود؛ در واقع تعادل میان جمعیت شکار و شکارچی تغییر می‌کند که این یک اثر نامطلوب پایدار بر جمعیت ماهیان است.»

این متخصص اکولوژی دریا، تمرکز صیادان بر گونه‌های استراتژیک را تهاجم بر فرصت بقا توصیف می‌کند و می‌گوید: «دو گروه ماهی سفید و ماهی‌های خاویاری برای ما اهمیت حیاتی دارند. این ماهیان برای تخم‌گذاری باید وارد آب‌های شیرین سفیدرود شوند، اما وقتی نظارتی نباشد، درست در همین گلوگاه مورد تهاجم قرار می‌گیرند و پیش از آنکه فرصتی برای بازسازی جمعیت خود داشته باشند، صید می‌شوند.» شرفی با اشاره به منطق اقتصادی صیادان که منجر به حذف ماهیان مولد می‌شود، می‌افزاید: «صیادها به دنبال کاهش بزرگ‌تر و با قیمت بالاتر و کیفیت گوشت بهتر هستند، اما وقتی صید از حد بگذرد، ماهیان دارای توانایی تخم‌گذاری، حذف می‌شوند و جمعیت در سال‌های بعد به‌شدت کاهش می‌یابد. اینکه خود صیادان هم می‌گویند ماهی کم شده، نتیجه همین فشار مضاعفی است که هر ساله تکرار می‌شود.»

او در پایان با پیوندزدن رفتار ماهیان به فشارهای محیطی خاطرنشان می‌کند: «ماهی وقتی تحت‌فشار صید قرار بگیرد، ناچار به مهاجرت می‌شود. فشار صیادی در بوجاق در کنار شرایط اقلیمی و محیطی، باعث کاهش شدید جمعیت و فرار ماهیان از منطقه شده است؛ وضعیتی که بازنگری فوری در شیوه‌های حفاظتی این پارک ملی را ایجاب می‌کند.»

«برنامه محیط‌زیست برای تبدیل ممنوعیت‌های آغذی به بازآزادگی واقعی در سفیدرود چیست؟»، «آخرین ارزیابی اکولوژیک از میزان آسیب‌های صید بی‌رویه بر جمعیت ماهیان منطقه چه می‌گوید؟»، «چه طرحی برای جایگزینی معیشت‌های مخرب با الگوهای پایدار در حاشیه بوجاق وجود دارد؟»، این سوالاتی بود که به «روابطعمومی اداره‌کل محیط‌زیست گلپایه» ارسال شد تا پاسخی برای دغدغه‌های

کارشناسان دریافت شود؛ به‌رغم وعده‌های اولیه پاسخگویی،

پیگیری‌های چندروزه در نهایت با این پاسخ کوتاه مواجه شد:

«ان‌شاءالله در فرصتی دیگر»، بی‌پاسخ ماندن این سوالات

از سوی نهاد متولی، آن هم در قبال منطقه‌ای با بالاترین

رده حفاظتی، ایهامات درباره چگونگی مدیریت این پارک ملی

را بیش‌ازپیش تقویت می‌کند.

بشر وزارت دادگستری نیز در این مراسم بر بُعد حقوقی

موضوع محیط‌زیست تأکید کرد. «عسکر جلالیان» حق

برخوردار از یکی از حقوق محیط‌زیست سالم را یکی از حقوق

اساسی بشر در نسل سوم حقوق بشر دانست؛ حتی که تحقق آن نیازمند عزم ملی، هم‌افزایی میان

دستگاه‌های مختلف و مشارکت فعال مردم است.

جلالیان با اشاره به خسارت‌هایی که جنگ‌ها بر

طبیعت وارد می‌کنند، بر ضرورت آگاهی جامعه جهانی

نسبت به آثار زیست‌محیطی منازعات مسلحانه تأکید

کرد و گفت: «این آثار تنها محدود به یک منطقه

نمی‌مانند و می‌توانند کشورهای همسایه را نیز درگیر

کنند. به همین دلیل، پیگیری حقوقی این خسارت‌ها

در عرصه بین‌المللی اهمیت ویژه‌ای دارد.»

دبیر مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک همچنین

حمله به مدرسه شجره طیبه در میناب را مصداق نقض

صریح چندین معاهده بین‌المللی از جمله ماده ۳۸

کنوانسیون حقوق کودک، ماده ۱۰ کنوانسیون حقوق

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و برخی مفاد میثاق

حقوق مدنی و سیاسی دانست.

به گفته جلالیان، اگر جامعه جهانی در برابر چنین

اقداماتی واکنشی مؤثر نشان ندهد، خطر شکل‌گیری

دوباره مسابقه تسلیحاتی در جهان افزایش می‌یابد؛

روندی که می‌تواند کشورها را به سوی رقابت‌های

نظامی سوق دهد، درحالی‌که منشور سازمان ملل بر

دوری از چنین رقابت‌هایی تأکید کرده است.

او همچنین به اقدامات وزارت دادگستری در حمایت از

کودکان در جریان جنگ اخیر اشاره کرد و گفت مرجع

ملی حقوق کودک در ۳۱ استان فعال است و پس از

وقوع جنگ تلاش شد با استفاده از ظرفیت این مرجع و

همکاری دستگاه‌هایی مانند وزارت آموزش‌وپرورش،

آسیب‌های واردشده به کودکان به حداقل برسد.

در پایان نیز پیشنهادهایی از سوی این نهاد مطرح

شد؛ از جمله ثبت ملی مدرسه میناب و گنجاندن

مطالبی درباره این حادثه در کتب درسی تا یاد

دانش‌آموزانی که در این واقعه جان باختند، در حافظه

تاریخی جامعه باقی بماند. جلالیان همچنین از

پیگیری‌های ازبین‌دست اعلام کرده است؛ برنامه‌هایی

«موضوع حمله به مدرسه میناب از طریق مکاتبه با

کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد و شورای حقوق

بشر این سازمان دنبال شده است.»

اخبار |

شینا انصاری:

آموزش محیط‌زیست در

۱۴ ماه‌گذشته تعطیل نبود

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: «باتوجه به اهمیتی که موضوع آموزش محیط‌زیست در قشر دانش‌آموز دارد باید آموزش‌ها را از سنین کودکی شروع کنیم. خوشبختانه به‌رغم فراز و نشیب‌هایی که کشور در این ۱۴ ماه با آن مواجه بود؛ ولی آموزش محیط‌زیست را متوقف نکردیم و حدود ۱۵۰ هزار محیط‌یار در سطح کشور ثبت‌نام کرده‌اند و فعال هستند.»

انصاری در مراسم افتتاح «طرح محیط‌یار» اضافه کرد: «بر پایه تفاهم‌نامه همکاری راهبردی با وزارت آموزش‌وپرورش، مسابقه «مأموریت ماکان» به یاد شهید «ماکان نصیری» و شهید «مهرانا مهدوی» طراحی شده که فراتر از یک رقابت، حرکت فرهنگی برای جاننشینی کودکان در مسیر صنابت از طبیعت است.»

شینا انصاری با بیان اینکه باتوجه‌به اصل ۵۰ قانون اساسی، ارتقای فرهنگ محیط‌زیست در بخش‌های مختلف لازم است، ادامه داد: «آموزش بحث‌های مرتبط با مسائل آب، انرژی، موضوع مدیریت پسماند، موضوع تنوع زیستی و حفظ منابع طبیعی در مدرسه که می‌تواند به خانه و خانواده بسط پیدا کند، مهم است.»

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست اضافه کرد: «مأموریت ماکان طرحی با همکاری دو دستگاه است که با نگاه آموزش محیط‌زیست و پاسداشت شهید ماکان نصیری نام‌گذاری شده است؛ بنابراین این مسابقه فراتر از یک رقابت است؛ بلکه یک حرکت فرهنگی است که در آن هر کودک خود را جانشین ماکان ببیند و مسئولیت او را بر دوش بکشد و در میان این همه تلاش و امید ادامه مسیر را پی بگیرد. مهروا مهدوی نیز دانش‌آموز ۹ ساله‌ای بود که اولین دانش‌آموز شهید محیط‌یار است. او نه‌تنها دانش‌آموز بلکه

سفیر طبیعت بود و صدای درختان، پرندگان، رودخانه‌ها و کوه‌های این سرزمین را شنید و قرار بود مأموریت ماکان را ادامه بدهد و آینده سبز این سرزمین را بسازد. امیدواریم که به پاسداشت خون این شهدای عزیز، «مأموریت ماکان» که همان مأموریت مهرانا و تک‌تک آحاد جامعه و هم‌وطنان است، بتوانیم این راه را ادامه دهیم و پاسدار طبیعت باشیم نه به خاطر اینکه وظیفه داریم؛ بلکه به خاطر ادای دین و احترام به سرمایه‌های طبیعی کشور و نسل‌های بعد. امیدواریم همچنان این برنامه را با یک همکاری منسجم‌تر و قوی‌تر از پیش دنبال کنیم و شاهد باشیم.»

تمرکز جهانی بر احیای زمین آب و تاب‌آوری اقلیمی

در نشست اطلاع‌رسانی مشارکت یونسکو در «هندمبین کنفرانس مقابله با بیابان‌زایی» (COPIV)، بر نقش آموزش، علم و سیاست‌گذاری در احیای اراضی تخریب‌شده و تقویت همکاری‌های جهانی برای مقابله با بحران‌های محیط‌زیستی تأکید شد. اجلاس با حضور نمایندگان ۱۹۷ کشور در «اولان‌باتور» برگزار خواهد شد.

هندمبین اجلاس COPIV از ۱۷ تا ۲۸ اوت ۲۰۲۶ (۲۶ مرداد تا ۶ شهریور ۱۴۰۵) در شهر اولان‌اتور، پایتخت مغولستان، با شعار «احیای زمین، احیای امید» برگزار خواهد شد. این کنفرانس یکی از بزرگ‌ترین گردهمایی‌های جهانی در حوزه زمین و محیط‌زیست محسوب می‌شود و انتظار می‌رود حدود ۱۰ هزار نفر از نمایندگان ۱۹۷ کشور عضو کنوانسیون، به همراه رهبران دولت‌ها، بخش خصوصی، جامعه مدنی، دانشمندان، جوانان، جوامع بومی، دامداران و کشاورزان بگرد در آن مشارکت داشته باشند.

در چارچوب این اجلاس، بر اهمیت همکاری با یونسکو در حوزه ارتقای آموزش، گسترش سواد زیست‌محیطی و تقویت پیوند میان علم و سیاست‌گذاری تأکید می‌شود. یونسکو با حمایت از رویکردهای علمی و آموزشی در حوزه توسعه پایدار، نقش مهمی در توانمندسازی کشورها برای ارائه راهکارهای مؤثر در مقابله با بیابان‌زایی و مدیریت پایدار منابع طبیعی ایفا می‌کند.

این نشست همچنین تأکید کرد که COPIV بر ارائه راهکارهای عملی و قابل‌سرمایه‌گذاری در تقویت تاب‌آوری جوامع متمرکز خواهد بود. در همین راستا، اولویت‌هایی همچون اتخاذ تصمیمات راهبردی در حوزه منابع و منابع آب، توسعه واردحل‌های مبتنی بر طبیعت، نهایی‌سازی چارچوب‌های آینده مقابله با بیابان‌زایی و خشکسالی، بررسی سازوکارهای تأمین مالی و تقویت همکاری‌های چندجانبه موردتوجه قرار خواهد گرفت.

صالحی امیری:

فرصت بازسازی سرمایه اجتماعی ایران در دوران پسا جنگ

وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی با اشاره به ضرورت روزآمدسازی نظام تصمیم‌سازی کشور اظهار کرد: «امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند تقویت پیوند میان ساختار اجرایی و نظام علمی کشور هستیم تا تصمیمات کلان بر پایه دانش، پژوهش و تحلیل‌های دقیق اجتماعی اتخاذ شود.»

«صالحی امیری» در نشست با رئیس و معاونان جهاد دانشگاهی و جمعی از مدیران، استادان و پژوهشگران حوزه‌های میراث‌فرهنگی، گردشگری و مطالعات اجتماعی، افزود: «تحولات اخیر نشان داد جامعه ایران دارای ظرفیت‌های عمیق فرهنگی، تاریخی و اجتماعی برای عبور از بحران‌ها و حرکت به‌سوی همکاری و انسجام ملی است.»

او با اشاره به تحولات اجتماعی ناشی از شرایط جنگی و تهدیدات خارجی تصریح کرد: «در این مقطع تاریخی، جامعه ایران تجربه‌ای متفاوت از همبستگی، همدلی و تعلق به هویت ملی را از خود نشان داد؛ ظرفیتی ارزشمند که می‌تواند مبنای مطالعات عمیق علمی و طراحی‌الگوهای جدید حکمرانی اجتماعی و فرهنگی قرار گیرد.» وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی با تأکید بر مأموریت‌های فرهنگی و تمدنی این وزارتخانه گفت: «تمرکز ما تنها بر مدیریت حوزه‌های میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی نیست، بلکه تلاش داریم گفتمان هویت ایرانی، تاریخ و تمدن ایران، هنر، فرهنگ و ادبیات ایرانی را در جامعه و عرصه بین‌المللی بازتولید و تقویت کنیم. در شرایط جدید، تصویرسازی نوین از ایران به یک ضرورت راهبردی تبدیل شده و تحقق این هدف، نیازمند همکاری گسترده میان نهادهای اجرایی، دانشگاهی و فرهنگی کشور است.»

او همچنین خواستار شکل‌گیری سازوکارهای منسجم همکاری میان وزارت میراث‌فرهنگی و جهاد دانشگاهی شد و گفت: «ضروری است نظام سفارش پژوهش و مطالعات کاربردی، با تمرکز بر مسائل واقعی کشور هدفمند و مسئله‌محور سامان‌دهی شود تا بتوان از ظرفیت نخبگان و پژوهشگران در حل مسائل کلان بهره‌گرفت.» صالحی امیری در پایان با پیشنهاد تشکیل کارگروه‌های مشترک علمی و راهبردی میان وزارت میراث‌فرهنگی و جهاد دانشگاهی خاطرنشان کرد: «اکنون فرصت ارزشمندی برای نهادینه‌سازی همکاری‌های علمی، فرهنگی و پژوهشی میان دو مجموعه فراهم شده و می‌توان با برنامه‌ریزی منسجم، این ظرفیت را به پشتوانه‌ای ماندگار برای آینده ایران تبدیل کرد.»

این مطلب را می‌توانید در کانال تلگرام ما نیز مشاهده کنید

دفن بدون مجوز در حریم اثر ملی

اداره میراث‌فرهنگی خمینی‌شهر پس از دفن یک بانو در محوطه «مسجد جامع تاریخی خوزان»، بنایی از دوره ایلخانی و ثبت‌شده در فهرست آثار ملی ایران، اعلام کرد که موضوع را از طریق مراجع قضایی پیگیری می‌کند و هیچ مجوزی برای این اقدام صادر نشده است.

«منصور جعفرپور»، رئیس اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خمینی‌شهر درباره دفن یک بانو در تاریخ ۸ اردیبهشت ۱۴۰۵ در محوطه مسجد تاریخی خوزان گفت: «هیچ‌گونه مجوزی برای دفن این سوی میراث‌فرهنگی صادر نشده است. هنگامی که موضوع به ما اطلاع داده شد، تلاش کردیم دستور قضایی لازم را دریافت و هماهنگی‌های مربوطه را انجام دهیم، اما در این فاصله زمانی، دفن انجام شد.»

جعفرپور تصریح کرد: «متولی اصلی رسیدگی به امور مساجد، اداره اوقاف است که نظارت بر هیئت‌انمای مساجد را بر عهده دارد. همچنین شهرداری مجوز دفن اموات را صادر کرده است، اگرچه محل دفن در مقبره خانوادگی و با فاصله از بخش تاریخی مسجد صورت‌گرفته، اما این موارد نباید مانع از اخذ مجوزهای لازم از ادارات ذی‌صلاح شود.»

بر اساس «قانون حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۰۹» و مقررات مرتبط با حفاظت از میراث‌فرهنگی، آثار ثبت‌شده جزو اموال عمومی محسوب می‌شوند و هرگونه دخل و تصرف، حفاری، تغییر کاربری یا اقداماتی که به اصالت، استحکام یا حریم آن آسیب وارد کند، بدون مجوز رسمی از وزارت میراث‌فرهنگی ممنوع است. حفاری در عرصه و حریم آثار تاریخی، حتی با نیت‌های غیرعمرانی، در صورت نداشتن مجوز رسمی، تخلف محسوب می‌شود.

کارشناسان حوزه میراث‌فرهنگی تأکید می‌کنند که بناهای تاریخی، به‌ویژه آثار ثبت‌شده در فهرست ملی، بخشی از حافظه تاریخی و سرمایه فرهنگی کشور هستند و صیانت از آن‌ها مستلزم رعایت دقیق ضوابط قانونی است.

پیام هیراث

ابریناز کوروش

میراث صنعتی اصفهان در انتظار تصمیم نهایی

«ریسباف»؛ دو سال وعده و تمدید

با گذشت بیش از دو سال از بازشایی نمادین «کارخانه تاریخی ریسباف اصفهان»، خبرها از تمدید دوباره مهلت اجرای طرح احیای این مجموعه و تلاش برای جذب سرمایه‌گذار در قالب مدل اقتصادی BOLT حکایت دارد؛ پروژه‌ای که قرار بود به موزه منطقه‌ای و مرکز مهم گردشگری فرهنگی تبدیل شود، اما در فاصله اردیبهشت ۱۴۰۳ تا اردیبهشت ۱۴۰۵ بیشتر با تفاهم‌نامه‌ها، تغییر روایت کاربری و تمدید زمان اجرا به پروژه‌ای راکد برای گردشگری و میراث اصفهان تبدیل شده است.

اکوثر نمک‌شناس ا

اخبارگارا

کارخانه ریسباف اصفهان یکی از مهم‌ترین بناهای صنعتی به‌جامانده از دوره پهلوی است؛ ساختمانی که در حاشیه چهارباغ و در نزدیکی سی‌وسه‌پل قرار دارد و سال‌ها به‌عنوان یکی از قطب‌های تولید نساجی کشور فعالیت می‌کرد.
باین‌حال، این مجموعه بزرگ صنعتی که در دهه ۸۰ به دلیل مشکلات مالی و بدهی تعطیل شد، در دو دهه گذشته بیشتر به‌عنوان یک پروژه معطل‌مانده در مدیریت شهری و میراث‌فرهنگی شناخته شده است. طی دو سال اخیر، تصمیمات گرفته شده در خصوص این بنای تاریخی تصویری از یک پروژه پرابنده، اما کند در اجرا ارائه می‌دهد؛ پروژه‌ای که هر بار با اعلام برنامه‌های تازه و چشم‌اندازهای اقتصادی مطرح می‌شود، ولی هنوز وارد مرحله عملیاتی پایدار نشده است.

روزهای ناخوش فرش دستباف

فرش دستباف تبریز که شهره جهانی دارد حاصل هنر منحصر به دستان معجزه‌گر هنرمندان قالی‌باف آذربایجان شرقی با نقش و نگارهای خاص و زیبا است که البته این صنعت در سال‌های اخیر رونق گذشته خود را از دست‌داده است. در سال‌های اخیر صنعت فرش گرفتار مشکلاتی از جمله افزایش هزینه مواد اولیه نظیر پشم و ابریشم، نبود حمایت‌های بیمه‌ای و رفاهی، عدم واردات مواد اولیه به دلیل محاصره دریایی دشمن و کاهش

علاقه نسل جوان به قالی‌بافی شده که رفع آنان نیازمند برطرف‌کردن دغدغه‌های فعالان این هنر، و حمایت توسط ادارات متولی از آنان است.
بافت فرش در آذربایجان شرقی و تبریز دارای پیشینه کهن تاریخی بوده به‌طوری‌که با تصویب شورای جهانی صنایع‌دستی در سال ۱۳۹۴، این شهر با در نظر گرفتن شاخص‌های مختلف، به‌عنوان «شهر جهانی بافت فرش» و پایتخت فرش جهان انتخاب شد.

علی‌رغم اینکه صادرات فرش در بالا بود؛ ولی در چند سال اخیر صادرات فرش کمتر شده و در این راستا نیز اگر تحولی در سیستم سیاست‌گذاری، تمهیداتی برای واردات مواد اولیه، حمایت دولت از قالیبافان و اعطای وام خرید فرش دستباف صورت نگیرد، شاهد نابودی هنر و صنعت فرش و تابلوفرش دستباف خواهیم بود.
همچنین در حوزه صادرات نیز موانعی چون تحریم‌های بین‌المللی، مشکل نقل و انتقال پول و رقابت سنگین کشورهایی چون هند، پاکستان و ترکیه و عقب‌ماندگی کیفیت فرش ایرانی از لحاظ طرح و نوع آن، سهم ایران را در بازار جهانی کاهش داده است.

در ماه‌های گذشته، پیامدهای جنگ هم‌زمان با همه عرصه‌ها، بر زمینه تولید و بافت فرش و تابلوفرش تأثیر زیادی گذاشته که متأسفانه در صورت ادامه روند عدم تأمین مواد اولیه محصولات و عدم فروش فرش دستباف و تابلوفرش چند هزار کارگر در کارگاه‌های فرش‌بافی بیکار می‌شوند.
«هادی ابری» رئیس «اتحادیه تابلوفرش دستباف سردرود» از وضعیت بحرانی خرید نخ خبر داد و گفت: «متأسفانه از بهمن‌ماه سال گذشته تاکنون ما نتوانسته‌ایم هیچ‌گونه نخ‌ی برای تولید تأمین کنیم، به هر کدام از تولیدکنندگان نخ رنگ می‌زنیم، می‌گویند مواد اولیه نیست و هیچ نوع از انواع نخ را نداریم.»

او با بیان اینکه قیمت نخ موجود در بازار نسبت به سه ماه گذشته حدود ۱۵ درصد افزایش قیمت داشته است، ادامه داد: «پشم که ماده اصلی تولید فرش است، به دلیل افزایش قیمت و کاهش عرضه، در ایران کمبود دارد. همچنین به دلیل افزایش قیمت انرژی و مواد اولیه، هزینه‌های تولید فرش دستباف و تابلوفرش به شدت افزایش یافته است. این موضوع باعث شده است که فرش دستباف و تابلوفرش در ایران به شدت گران‌تر شده است. این موضوع باعث شده است که فرش دستباف و تابلوفرش در ایران به شدت گران‌تر شده است. این موضوع باعث شده است که فرش دستباف و تابلوفرش در ایران به شدت گران‌تر شده است.»

تصمیم بگیرند پروژه برای اجرا به شهرداری اصفهان واگذار شود.»

او تأکید کرد: «در خصوص سهم کاربری‌های تجاری و خدماتی باید گفت که ما در کارخانه ریسباف واحد تجاری نداریم و صرفاً کاربری خدماتی پیش‌بینی شده که حدود هفت درصد است. این میزان نیز برای پاسخگویی به نیازهای گردشگران در نظر گرفته شده است؛ از جمله خدمات مرتبط با غذا و نوشیدنی و مجموعه‌هایی که در چارچوب موزه، خدمات ارائه می‌دهند. این خدمات در پروژه دیده شده است، همچنین مجموعه‌های فرهنگی در قالب موزه‌ها، محل نشست‌های تخصصی، محل نمایش آثار و اشیاء، بخش مخزن و پارکینگ نیز در پیش‌بینی‌ها گنجانده شده‌اند.»

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان خاطرنشان کرد: «در همان کارشناسی هفت تا هشت ماه پیش، بازگشت سرمایه پروژه حدود ۳۳ سال برآورد شد. تضمین این موضوع نیز مبتنی بر مطالعات سرمایه‌گذاری و اقتصادی (FS) است که توسط کارشناسان رسمی دادگستری تهیه شده و به سرمایه‌گذار ارائه می‌شود. همین موضوع باعث شده است که پروژه، با وجود آماده‌بودن مطالعات، هنوز وارد مرحله اجرایی کامل نشود و زمان اجرای آن دوباره تمدید شود.»

۳ هشدار درباره پایان مهلت

چند ماه پیش‌ازاین، در آذر ۱۴۰۴ نیز موضوع زمان اجرای پروژه مطرح شد، در آن زمان اعلام شد که مهلت سه‌ساله تعیین‌شده برای مرمت و احیای مجموعه روبه‌پایان است و لازم است این مهلت تمدید شود.

قرار بود کاربری‌های مختلفی که برای ریسباف در نظر گرفته شود؛ از موزه منطقه‌ای اصفهان گرفته تا موزه جهان اسلام و مجموعه‌ای برای معرفی صنایع‌دستی. این تنوع پیشنهادها نشان می‌داد که هنوز درباره شکل نهایی بهره‌برداری از مجموعه اجماع کامل شکل نگرفته است.

در پروژه‌های میراثی بزرگ، تعیین دقیق کاربری یکی از نخستین گام‌های اجرایی محسوب می‌شود؛ زیرا طراحی فضاها، نحوه مرمت و حتی مدل اقتصادی پروژه به این تصمیم وابسته است.
باین‌حال، در مورد ریسباف، روایت‌های مختلف از بهره‌برداری در مقاطع زمانی مختلف مطرح شده است.

۳ تمدید با مصوبه دولت

در بهمن ۱۴۰۴ خیر دیگری منتشر شد که نشان می‌داد پرونده ریسباف به سطح تصمیم‌گیری ملی نیز رسیده است. در آن زمان اعلام شد که هیئت وزیران با تمدید مهلت اجرایی طرح احیای کارخانه موافقت کرده است. همچنین اشاره شد که در صورت تحقق نیافتن طرح در مهلت‌های تعیین‌شده، احتمال بازگشت مالکیت بنا به مالک قبلی وجود دارد؛ موضوعی که اهمیت تسریع در اجرای پروژه را دوچندان می‌کند. این مصوبه از یک سو نشانه توجه دولت به اهمیت بنا تلقی شد، اما از سوی دیگر نشان داد که پروژه هنوز با چالش‌های اجرایی روبه‌رو است و نیاز به زمان بیشتری دارد.

۳ تفاهم‌نامه با شهرداری

چند ماه قبل‌تر از این تحولات، در شهریور ۱۴۰۴

دستباف با تهدید جدی مواجه خواهد شد.»

او با بیان اینکه در تمامی کسب‌وکارها مشکلاتی وجود دارد، گفت: «فرش دستباف دردانه صنایع‌دستی ایران است و به‌حق انتظارات از این حوزه بسیار بالاست؛ بنابراین باید در زمینه امنیت شغلی و حمایت‌ها اقدامات جدی‌تری انجام شود.
خواستگاه بیمه قالیبافان، استان آذربایجان شرقی است و از سال ۱۳۸۴ با همکاری اداره فرش، تشکل‌ها و نمایندگان استان، این موضوع به‌صورت لایحه به مجلس ارائه شد که از سال ۱۳۸۹ اجرایی و تا سال ۱۳۹۳ به خوبی پیش رفت. در آن مقطع حدود ۹۵ هزار نفر در استان تحت پوشش بیمه قالیبافی قرار گرفتند. پس از آن، ردیف و بودجه بیمه قالیبافان در برنامه‌های توسعه قطع شد و اکنون بیش از ۱۰ سال است که بودجه این بخش تخصیص نیافته است. در حال حاضر ۳۴ هزار نفر در استان تحت پوشش بیمه قالیبافی هستند که همین امر موجب شده فرش به‌صورت خانگی زنده بماند.»

او با تأکید بر اینکه بیمه قالیبافی در مشاغل خانگی فرش به منزله امنیت شغلی است، گفت: «در صورت نبود بیمه، بافندگان ممکن است از این شغل خارج شوند. هم‌اکنون میانگین سنی بافندگان افزایش‌یافته و متولدین دهه ۷۰ به بعد کمتر وارد این حوزه می‌شوند. بیمه، نقش مهمی در ماندگاری، اشتغال و پایداری حوزه فرش دارد.»

او به اجرای ماده ۱۴۲ قانون معافیت از مالیات تأکید کرد و افزود: «یکی از عوامل مهم دیگر در زمینه کاهش بافت فرش عدم اجرای این قانون توسط مسئولان ذی‌ربط است.»

رئیس اتحادیه تابلوفرش دستباف سردرود از اشتغال بیش از ۱۰ه هزار نفر در زمینه بافت تابلوفرش در ۱۸ استان خبر داد و گفت: «حدود هشت سال پیش، بیش از ۳۰ه هزار نفر در این عرصه مشغول در کشور فعالیت بودند و اغلب بیمه قالیبافی ندارند.»

همچنین علی سلیمانی رئیس اداره فرش اداره کل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی با اشاره به ظرفیت‌های گسترده استان در حوزه فرش گفت: «حدود ۲۰ه هزار نفر در آذربایجان شرقی از این حوزه ارتزاق می‌کنند، دو هزار فروشنده فرش دستباف و ۱۷۵ طرح و نقاش فرش در استان فعالیت دارند و ۸۰ درصد تأمین و توزیع مواد اولیه تولید نیز در این استان انجام می‌شود.» او با اشاره به قطع بیش از ۱۰ساله بودجه بیمه قالیبافان، از پیگیری برای بازگشت ردیف اعتباری این بخش در برنامه هفتم توسعه خبر داد و گفت: «بیمه قالیبافی امنیت شغلی بافندگان را تضمین می‌کند و در صورت نبود حمایت‌های لازم، پایداری اشتغال و ماندگاری فرش

تفاهم‌نامه‌ای میان اداره کل میراث‌فرهنگی و شهرداری اصفهان امضا شد. بر اساس این تفاهم‌نامه قرار شد پس از مرمت بنا، بهره‌برداری از مجموعه به شهرداری سپرده شود. هدف از این همکاری، تبدیل ریسباف به مجموعه‌ای فرهنگی و گردشگری اعلام شد؛ مجموعه‌ای که بتواند علاوه بر موزه، فضایی برای معرفی صنایع‌دستی و فعالیت‌های فرهنگی ایجاد کند. با وجود امضای این تفاهم‌نامه، جزئیات زمان‌بندی اجرای طرح، میزان سرمایه‌گذاری موردنیاز و سازوکار بهره‌برداری اقتصادی مجموعه به‌طور کامل در خبرها تشریح نشد؛ موضوعی که باعث شد برخی کارشناسان نسبت به طولانی‌شدن روند اجرا هشدار دهند.

۳ آغاز دوباره پس از دو دهه

اردیبهشت ۱۴۰۳کارخانه ریسباف هم‌زمان با روز جهانی موزه پس از سال‌ها تعطیلی به روی مردم گشوده شد. در آن زمان اعلام شد که این مجموعه قرار است به موزه منطقه‌ای اصفهان تبدیل شود و در کنار آن ظرفیت‌های گسترده‌ای برای توسعه صنایع‌دستی و گردشگری در نظر گرفته شده است. مسئولان استانی از امکان تبدیل ریسباف به یکی از مهم‌ترین مراکز فرهنگی و گردشگری کشور سخن گفتند و حتی آن را در مقیاس جهانی قابل‌توجه دانستند.

ریسباف در گذشته یکی از کارخانه‌های مهم نساجی کشور بود. این مجموعه در دوره پهلوی ساخته شد و با معماری صنعتی خاص خود یکی از شاخص‌ترین بناهای صنعتی اصفهان به شمار می‌رفت؛ اما پس از تعطیلی کارخانه در دهه ۸۰ و واگذاری‌های مالی، بخش‌هایی از تجهیزات آن از بین رفت و مجموعه سال‌ها بلااستفاده باقی ماند. انتقال مالکیت بنا به وزارت میراث‌فرهنگی در سال ۱۴۰۲ امیدها برای احیای آن را افزایش داد و بازگشایی مجموعه در سال ۱۴۰۵ به‌عنوان نشانه آغاز این روند معرفی شد.

۳ پروژه‌ای میان امید و انتظار

به نظر می‌رسد مسیر احیای ریسباف بیشتر در قالب اعلام برنامه‌ها و تمدید زمان اجرا پیش رفته است. تفاهم‌نامه‌ها، مصوبات دولتی و مطالعات تخصصی بخش مهمی از روند تصمیم‌گیری را تشکیل داده‌اند، اما آغاز عملیات اجرایی گسترده هنوز به مرحله قطعی نرسیده است. در چنین شرایطی، پرسش اصلی برای افکار عمومی این است که چه زمانی پروژه از مرحله تصمیم‌گیری و مطالعه عبور کرده و وارد مرحله اجرا خواهد شد.

ریسباف تنها یک ساختمان تاریخی نیست. این مجموعه در یکی از مهم‌ترین محوره‌های شهری اصفهان قرار دارد و ظرفیت آن برای تبدیل‌شدن به یک مرکز فرهنگی، گردشگری و اقتصادی قابل‌توجه است. به همین دلیل، هر تأخیر در اجرای طرح علاوه بر افزایش هزینه‌های مرمت، به معنای از دست‌رفتن فرصت‌های توسعه شهری نیز خواهد بود.

تفاهم‌نامه‌ها و مصوبات دولتی و مطالعات برای جذب سرمایه‌گذار، نگاه‌ها دوباره به سرنوشت این کارخانه تاریخی دوخته شده است؛ بنایی که سال‌هاست میان وعده‌های احیا و واقعیت گُند اجرا قرار گرفته و هنوز منتظر آغاز مرحله‌ای است که بتوان آن را «احیای واقعی» نامید.

اخبارش

رئیس اداره فرش آذربایجان شرقی با انتقاد از میزان حمایت‌های دولتی اظهار کرد: «تسهیلات چهاردرصدی یک‌ساله پاسخگوی نیاز این حوزه نیست. باتوجه‌به اینکه فروش و صادرات یک تخته فرش ممکن است تا پنج سال زمان ببرد و بازگشت سرمایه حداقل بین سه تا پنج سال طول می‌کشد، تسهیلات باید پنج تا هفت‌ساله باشد.» او با اشاره به احتمال بازگشت ردیف بودجه بیمه قالیبافان در سال ۱۴۰۵ و در قالب برنامه هفتم توسعه، ابراز امیدواری کرد این مطالبه به نتیجه برسد.

سلیمانی با بیان اینکه تبریز پایتخت فرش جهان و دارای ثبت جهانی است، افزود: «۹ نشان جغرافیایی در استان به ثبت رسیده که شامل تبریز، هریس، تابلوفرش سردرود، خواجه، سراب، آذرشهر، بخشایش، مهربان و شربیان است. تمامی این دستاوردها با همکاری تشکل‌های فرش به‌دست‌آمده است.»

ابری گفت: «نزدیک به هزار واحد نخ‌تایی، ریسندگی و رنگرزی در استان به‌عنوان راهبر کشور خدمات ارائه می‌دهند و در حوزه طراحی و نقاشی نیز نقش پشتیبان دارند.»

او تأکید کرد: «آذربایجان شرقی نقطه ثقل فرش کشور است و ظرفیت و پتانسیل بالایی دارد. در صورت نبود حمایت، قطع این اشتغال می‌تواند تبعات اجتماعی گسترده‌تری به دنبال داشته باشد.» | ایسنا

باران می‌بارد، خشکسالی می‌ماند

با وجود افزایش ۶۲ درصدی بارش‌ها نسبت به سال گذشته

ایران وارد ششمین سال متوالی خشکسالی شده و ذخایر سدهای تهران حتی کمتر از پارسال است

تهران

با وجود افزایش ۶۲ درصدی بارش‌ها نسبت به سال قبل و بهبود نسبی وضعیت آب شرب در برخی مناطق، کارشناسان هشدار می‌دهند که ایران همچنان در ششمین سال متوالی خشکسالی به سر می‌برد و ذخایر آبی سدهای تهران حتی کمتر از پارسال است. وزارت نیرو هم اعلام کرده که بارش‌ها در سطح کشور یکنواخت نبوده و ۹ استان با جمعیت بیش از ۳۴ میلیون نفر همچنان در شرایط زیر حد نرمال قرار دارند. استفاده از حجم مرده سدها در سال قبل، کاهش کیفیت آب در برخی مناطق، و ناکارآمدی راهکارهایی مانند تغییر الگوی کشت با اعمال عوارض صادراتی، از جمله چالش‌هایی است که بحران کم‌آبی را پیچیده‌تر کرده است و حتی این سؤال را به وجود آورده است که چرا هیچ‌کدام از این راهکارها موفقیتی کسب نکرده‌اند. به نظر کارشناسان شاید این بارش‌ها کمی از شدت بحران آبی کم‌کنند؛ اما هنوز نمی‌توان به آینده خوش بین بود.

استان با جمعیتی بیش از ۳۴ میلیون نفر، شرایط زیرنرمال حاکم است. بیشترین کاهش بارش در استان‌های واقع در حوضه آبریز دریاچه نمک مشاهده می‌شود.

«فیروز قاسم‌زاده»، مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور در این گزارش توضیح داده: «اگرچه بارش سال آبی جاری نسبت به بلندمدت ۳ درصد و نسبت به سال گذشته ۶۲ درصد افزایش داشته، اما شاخص خشکسالی SPI نشان می‌دهد که کشور وارد ششمین سال خشکسالی متوالی شده است.»

❖ ذخایر آبی امسال نسبت به پارسال کمتر است
«سعید سلیمان‌ها»، کارشناس «اندیشکده تدبیر آب ایران»، درباره این موضوع به «پیام ما» می‌گوید: «در سطح کشور اوضاع بارندگی‌ها بهتر است؛ اما مخصوصاً در تهران ذخیره سدهای ما نسبت به پارسال کمتر است. یکی از دلایل کمبود ذخایر در تهران این است که

انگین شریفی ا

اخبرکارا

میزان بارش‌ها در دو ماه گذشته همه را شگفت‌زده کرده است. درحالی‌که کشور در بحران آب به سر می‌برد، انگار این باران‌ها نوید آینده‌ای بهتر را می‌دهند؛ اما مشکل دقیقاً همین‌جاست. این باران‌ها شاید تا حدی توانسته باشد موضوع تنش در تهیه آب شرب را حل کند؛ اما این به معنی حل مشکل کم‌آبی کشور نیست.

وزارت نیرو نیز در گزارشی که پنجم اردیبهشت منتشر شده، در این باره هشدار داده است: «بررسی‌های ما نشان می‌دهد که توزیع بارش‌ها در سطح کشور یکنواخت نبوده و در ۹

| یادداشت |

تهران؛ خیس بی‌حاصل

شود، بر سطحی سخت می‌افزد و از دست می‌رود. آنچه باقی می‌ماند، فقط تصویری از خیسی است، به معنای آن.

در زبان علوم زمین، این وضعیت چیزی جز اختلال در چرخه هیدرولوژیکی نیست. کاهش بارش مؤثر، افزایش دما، و گسترش سطوح نفوذناپذیر، همگی به کاهش تغذیه سفره‌های زیرزمینی انجامیده‌اند. آب، اگرچه می‌بارد، اما به مخزن‌های طبیعی راه نمی‌یابد.

نتیجه، تشنگی است میان «باریدن» و «ذخیره‌شدن». سفره‌های زیرزمینی، این ذخایر خاموش و دیرپا، زیر فشار برداشت‌های مداوم و تغذیه ناکافی، آرام‌آرام فرومی‌نشینند و فرونشست زمین، در این میان، تنها یک اصطلاح علمی نیست؛ نشانه‌ای است از تهی‌شدن تدریجی، هر میلی‌متر نشست، گواهِ آبی است که یا نیامده، یا آمده و بی‌آنکه بماند، گذشته است.

در چنین شرایطی، باران دیگر به‌تنهایی نشانه امید نیست. گاهی فقط یادآوری است از آنچه باید باشد و نیست. تهران امروز، شهری است که باران را تجربه می‌کند، اما از آن بهره‌مند نمی‌شود؛ شهری خیس، بی‌آنکه سیراب باشد.

راه برون‌رفت، نه درانتظار باران‌های بیشتر، بلکه در فهم بهتر همین باران‌های موجود است. بازگرداندن نفوذپذیری به زمین، کاهش سطوح سخت، مدیریت مصرف، و بازاندیشی در نسبت شهر و طبیعت، می‌تواند همین قطره‌های گذر را به سرمایه‌ای ماندگار بدل کند. مسئله، دیگر کمیت باران نیست؛ کیفیت‌مواجهه با آن است. شاید هنوز بتوانان این روایت را تغییر داد. شاید بتوان کاری کرد که باران، اگر می‌بارد، اثرش نیز بماند. تهران، اگرچه امروز خیس بی‌حاصل است، اما هنوز می‌تواند بیابومزد چگونه این خیسی را به حاصل بدل کند، چگونه میان آمدن و ماندن آب، تعادلی دوباره بسازد.

منابع طبیعی

اجازه نمی‌دهد بسیاری از محصولات را کشت کنیم. برای مثال در بسیاری از مناطقی که پسته کشت می‌شود نمی‌توان چیز دیگری کشت کرد چون EC آب (هدایت الکتریکی آب) بین ۴ تا ۵ هزار است و این امر محدودیت‌هایی برای ما ایجاد می‌کند. به همین دلیل حتی اگر تصمیم گرفته شود الگوی کشت در چنین مناطقی از محصولات پرآب‌بر به کم‌آب‌بر تغییر کند باز هم نمی‌توان آن را عملی کرد. درواقع اینجا پارادوکسی است که محصولات سوخته، آب بیشتری مصرف می‌کنند و برای منابع آبی مضرند؛ اما حتی اگر بخواهیم نمی‌توانیم به دلیل شرایط محیطی محصولی دیگر را جایگزین آن کنیم.»

❖ گرفتن عوارض کمکی به کاهش مصرف آب نمی‌کند
به گزارش خبرگزاری مهر و به نقل از گمرک جمهوری اسلامی ایران ازاین پس باید از محصولات کشاورزی و غذایی پرآب‌بر عوارض آب مجازی، به ارزش یک درصد ارزش صادراتی کالاهای مشمول که هرسال نیم درصد افزایش می‌یابد، دریافت شود. سلیمانی‌ها درباره این عوارض می‌گوید: «چنین کاری شاید درآمدزایی داشته باشد؛ اما هیچ کمکی به اصل ماجرا نمی‌کند. مسئله ما استفاده بیش از حد از منابع آب است که این عوارض میزان مصرف را کاهش آن نمی‌دهد.» البته ناگفته نماند که دولت با هدف حمایت از تولید و کاهش بار مالی بر دوش تولیدکنندگان، به گمرک ابلاغ کرده که برای صادرات ۵ قلم از محصولات آب‌بر، انجیر، خرما، پسته، انگور و چای عوارضی دریافت نشود.

❖ افزایش محصولات احتمالاً موفقی است

در این روزها و با افزایش میزان بارندگی‌ها عموماً انتظار این است که میزان محصولات افزایش یابد. سلیمانی‌ها هم می‌گوید: «ممکن است به دلیل بارش به‌هنگام (بارندگی هم‌زمان با نیاز آبی محصولات دریم) عملکرد کشت محصولی مانند گندم افزایش یابد؛ اما این به دلیل مدیریت بهتر نیست. برای همین برنامه افزایش محصولات اصلاً برنامه مناسبی نیست.» این کارشناس حوزه آب معتقد است که کسی در این شرایط نمی‌داند چه کار باید کرد و به هرکس مراجعه شود همان نسخه‌های قدیمی را می‌پیچند. «بهتر است دنبال پاسخ این سؤال باشیم که چرا هیچ‌کدام از این راهکارها تا‌به‌حال جواب نداده‌اند.»

او آینده روشنی برای منابع آبی کشور نمی‌بیند و در این باره توضیح می‌دهد: «در گذشته زمان نسبتاً طولانی و شرایط بهتری داشتیم. در آن زمان امکانات و توانمندی‌ها بهتری چه در بخش مالی و شرایط اقتصادی و چه نیروی انسانی داشتیم. اما حالا شرایط بدتر شده است. شاید تنها راهی که در کوتاه‌مدت می‌توان انجام داد این است که جلوی شدت پیامدهایی مانند فرونشست را بگیریم. ولی من به اصلاح و برگشت این فرایندها خوش بین نیستم.» او معتقد است که همچنان در شهرهای بزرگ مشکل کمبود آب وجود دارد و مسئولان باید در این باره به مردم اطلاع‌رسانی کنند.

| خبر |

هیچ کشوری در جهان توانایی کنترل آب‌وهوا در مقیاس منطقه‌ای را ندارد

یک کارشناس مدل‌های آب‌وهوایی با اشاره به طرح مجدد شایعات «دزدی ابر و باران» تأکید کرد: «هیچ کشوری در جهان توانایی کنترل آب‌وهوا در مقیاس منطقه‌ای و دزدیدن ابرها را ندارد.»

«میثم طولابی‌نژاد» کارشناس مدل‌های آب‌وهوایی و تحلیل داده شرکت مدیریت منابع آب ایران با اشاره به طرح مجدد شایعاتی مبنی بر «دزدی ابر و باران» از ایران به دنبال بارش‌های شدید اخیر، به بررسی علمی این ادعاها پرداخت و تأکید کرد: «هیچ کشوری در جهان توانایی کنترل آب‌وهوا در مقیاس منطقه‌ای و دزدیدن ابرها را ندارد.»

طولابی‌نژاد با بیان اینکه تئوری «پلاکنگ» یا «جنگ آب‌وهوایی» سال‌هاست که مطرح می‌شود، گفت: «این تئوری مدعی است که کشورهای غربی یا رژیم صهیونیستی با استفاده از فناوری‌هایی مثل بارورسازی ابرها (Cloud Seeding) یا سامانه‌های پیچیده، ابرهای باران‌زا را قبل از رسیدن به ایران می‌دزدند یا مسیرشان را تغییر می‌دهند تا در ایران خشکسالی ایجاد شود. این ادعاها تازگی ندارند. سال ۱۳۹۰ و بارها توسط افراد مختلف طرح شده؛ اما همواره سازمان هواشناسی کشور این ادعاها را تکذیب کرده است. این روزها باتوجه‌به تنش‌های سیاسی و بارش‌های غیرمنتظره، دوباره این شایعات قوت گرفته‌اند.»

طولابی‌نژاد با بیان سه نکته کلیدی در خصوص محدودیت‌های این فناوری اظهار داشت: اولاً، ابرها را از هیچ نمی‌سازند. پروفسور «ادوارد گریس‌پیرد» از کالج سلطنتی لندن می‌گوید نکته کلیدی این است که این فناوری از هیچ، باران درست نمی‌کند و شما نمی‌توانید آسمان صاف را بارانی کنید. بارورسازی فقط به ابرهایی که خودشان آماده بارش هستند کمک می‌کند زودتر باران ببارند. ثانیاً، تأثیر آن بسیار محدود و محلی است. این فناوری در

۵

روزنامه پارس‌ما

www.parsma.ir

| خبر |

نصب پنل‌های خورشیدی در مراکز بهزیستی

رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور از برنامه‌های هدف‌گذاری شده سازمان با محوریت نصب پنل‌های خورشیدی در مراکز تحت نظارت خبر داد. «آرزو ذکایی‌فر» با اشاره به اهمیت نصب پنل‌های خورشیدی، گفت: «در دنیای امروز که زیرساخت‌های انرژی در بسیاری از مواقع در معرض تهدیدهای طبیعی و انسانی قرار دارند، اهمیت نصب پنل‌های خورشیدی در توسعه پایدار و مدیریت انرژی به ضرورتی راهبردی تبدیل شده و یکی از کارآمدترین راهکارها در این زمینه، بهره‌گیری از سامانه‌های تولید انرژی خورشیدی است که می‌توانند نقش مهمی در تأمین برق در شرایط اضطراری ایفا کنند.»

او با اشاره به پایین‌بودن هزینه نگهداری پنل‌ها، عمر مفید آنها را بین ۲۰ تا ۲۵ سال عنوان کرد: «نصب این پنل‌ها به معنای سرمایه‌گذاری بلندمدت با بازده ثابت است و با این توضیح یکی از برنامه‌های هدف‌گذاری شده سازمان بهزیستی کشور با محوریت نصب پنل‌های خورشیدی در مراکز تحت نظارت سازمان است. بر همین اساس جلسات درون‌سازمانی و برون‌سازمانی متعدد در خصوص فرایند و نحوه اجرایی موضوع در مراکز حائز شرایط، نحوه حمایت سازمان در قالب تخصصی تسهیلات و همچنین بررسی‌های حقوقی و فنی برگزار شده است.»

ذکایی‌فر در همین راستا با اشاره به مزایای نصب این پنل‌ها افزود: «انرژی خورشیدی به دلیل ماهیت تجدیدپذیر و مستقل از شبکه، یکی از مطمئن‌ترین منابع تأمین انرژی در زمان‌هایی است که سیستم‌های عادی توزیع برق با اختلال روبه‌رو می‌شوند. درحران‌هایی مانند سیل، زلزله، طوفان، جنگ یا حتی شرایط پیچیده‌ای که منجر به قطع طولانی‌مدت برق می‌شوند، توانایی تولید برق بدون نیاز به سوخت، شبکه انتقال یا زیرساخت‌های آسیب‌پذیر، اهمیت بسیار بالایی دارد. در چنین شرایطی، پنل‌های خورشیدی می‌توانند عملکردهای حیاتی مانند تأمین برق برای تجهیزات ارتباطی، سیستم‌های روشنایی اضطراری، مراکز درمانی کوچک، تجهیزات ذخیره‌سازی دارو، سامانه‌های آب‌رسانی و سایر نیازهای اساسی را پشتیبانی کنند.»

رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور ادامه داد: «این ویژگی امکان ادامه فعالیت‌های ضروری و حفظ ایمنی و سلامت افراد را فراهم می‌کند. همچنین، سیستم‌های خورشیدی قابلیت ترکیب با باتری‌های ذخیره‌ساز را دارند که این موضوع امکان تأمین برق شبانه یا در ساعات کم‌نور را نیز فراهم می‌سازد. از سوی دیگر نیز پایداری انرژی در شرایطی که دسترسی به سوخت‌های فسیلی دشوار است یا امکان حمل‌ونقل محدود می‌شود، تضمین می‌شود. از منظر مدیریتی نیز بهره‌گیری از انرژی خورشیدی در زمان بحران، وابستگی مراکز حیاتی به شبکه مرکزی برق را کاهش و تاب‌آوری زیرساخت‌ها را افزایش می‌دهد.»

رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور معتقد است که این امر به سازمان‌ها، مراکز خدماتی، بیمارستان‌ها، پایگاه‌های امداد و حتی واحدهای مسکونی کمک می‌کند تا در برابر اختلالات شدید، توان ادامه فعالیت‌ها را داشته باشند. در مجموع، نصب و توسعه سامانه‌های خورشیدی تنها یک اقدام اقتصادی یا زیست‌محیطی نیست؛ بلکه راهبردی ضروری برای افزایش تاب‌آوری، حفظ پایداری خدمات حیاتی و اطمینان از دسترسی به انرژی در بحرانی‌ترین شرایط به شمار می‌آید.

ذکایی‌فر با بیان اینکه توسعه و استفاده از پنل‌های خورشیدی نه تنها به کاهش هزینه‌های انرژی و حفاظت از محیط‌زیست کمک می‌کند، بلکه گامی مؤثر در جهت دستیابی به امنیت انرژی و توسعه پایدار به شمار می‌آید، یادآور شد: «توجه به گسترش زیرساخت‌های انرژی خورشیدی و حمایت از اجرای این فناوری در سازمان‌ها، مراکز خدماتی و واحدهای مسکونی می‌تواند نقش مهمی در آینده نظام انرژی کشور ایفا کند.»

او در همین راستا بر اهمیت نصب پنل‌های خورشیدی برای مراکز بهزیستی (اعم از نگهداری کودکان، سالمندان، معلولین و مراکز باتولانی) و مزایای بسیار مهم آن تأکید کرد و افزود: «نصب پنل‌های خورشیدی به کاهش هزینه‌های انرژی مراکز بهزیستی که معمولاً ۴۴ ساعته فعال هستند و مصرف برق بالایی دارند (سیستم‌های گرمایشی/ سرمایشی، روشنایی، تجهیزات پزشکی و حمایتی) کمک می‌کند. از همین رو، نصب این پنل‌ها می‌تواند ۳۰ تا ۷۰ درصد هزینه برق را کاهش دهد. این صرفه‌جویی به طور مستقیم به بهبود کیفیت خدمات و امکانات مرکز کمک می‌کند.»

رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور پایداری انرژی و کاهش وابستگی به شبکه را از دیگر مزایای مورد اهمیت برای بهزیستی عنوان کرد و گفت: در بسیاری از مناطق احتمال قطع برق وجود دارد و مراکز بهزیستی به انرژی پایدار نیاز دارند. ترکیب پنل خورشیدی با باتری نیز می‌تواند برق اضطراری امن برای تجهیزات حیاتی را فراهم کند.

رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور معتقد است که اگرچه تجربه این موضوع برای مراکز سازمان در استان یزد وجود دارد، اما امید است با طی‌کردن مسیر قانونی و اجرایی لازم، به‌زودی شاهد تجهیز مراکز سازمان به انرژی پاک باشیم. ایستا

سعید سلیمان‌ها:

ممکن است

به دلیل بارش

به‌هنگام (بارندگی

هم‌زمان با نیاز آبی

محصولات دریم)

عملکرد کشت محصولی

مانند گندم افزایش یابد

اما این به دلیل

مدیریت بهتر نیست

برای همین برنامه

افزایش محصولات اصلاً

برنامه مناسبی نیست

خبرها

گزارشی از رونمایی شماره دوم مجله «دوباره» و گفت‌وگو با «مهراوه فردوسی» درباره جایگاه ناداستان در ادبیات امروز ایران

روایت، تأیید رنج آدمی

ناداستان، ژانری که مرز زندگی و ادبیات را جابه‌جا کرده است

اگر عنوان ادبیات قرن بیستم را «مدرنیسم» بدانیم، چندان دور از ذهن نیست که قرن بیست‌ویکم را «قرن روایت» بنامیم؛ دوره‌ای که در آن روایت‌های مستند به بخشی جدایی‌ناپذیر از ادبیات تبدیل شده‌اند و حتی در سال ۲۰۱۵، «آکادمی نوبل» را مجاب‌کردند که برای نخستین بار جایزه ادبیات را نه به یک اثر داستانی، بلکه به روایتی مستند به نام «جنگ چهره زنانه ندار» اختصاص دهد. چنین رویکردی، ژانر روایت را به رسمیت شناخته است. انتشار گسترده جستار روایت‌های مستند در جهان و ترجمه و تألیف ناداستان در ایران، گواه همین تغییر است. افزون بر کتاب‌ها، روایت هسته اصلی مجلاتی چون «داستان همشهری»، «ناداستان» و «سان» بوده و این روزها فصلنامه «دوباره» نیز از روایت می‌گوید.

ژانر مستند در ادبیات و ضرورت مکتوب‌کردن روایت‌های شخصی پرداخته‌ایم. جهان ادبیات، متأثر از شرایط زمانه و سلیقه مخاطب، نه فقط با ادبیات داستانی مبتنی بر تخیل، بلکه با گونه‌های عینی‌تر از ادبیات ارتباط برقرار می‌کند؛ ژانری که به فارسی «ناداستان» یا «جستار» ترجمه شده است. فردوسی در توضیح معنای این ژانر می‌گوید: «مجله دوباره و اساساً ناداستان، ژانری جدید در ادبیات معاصر است که بر روایت‌های مستند و واقعیت تکیه دارد. مطابق با این تعریف، جستار، موارز، خاطرات، سفرنامه، روایت‌های شخصی و گزارش‌های مستند همگی در زمره ناداستان قرار می‌گیرند.»

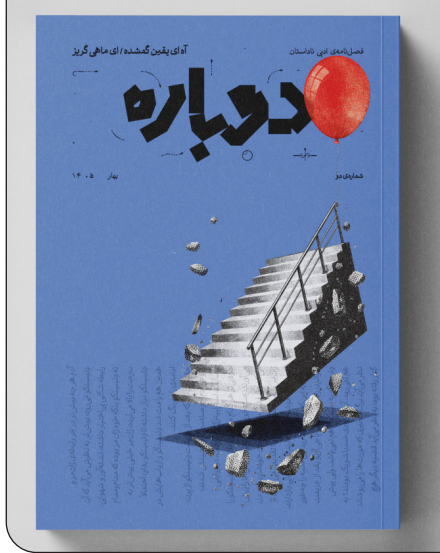
مرور کارنامه فردوسی نشان می‌دهد او پیش‌تر نیز سردبیری مجلاتی با محوریت ناداستان را برعهده داشته و کتاب «روایت گاندی، ساعت پنج» را در قالب جستاری جنبایی منتشر کرده است. او درباره چرایی نوشتن از دریچه زیست شخصی می‌گوید: «پیوند زندگی روزمره با ادبیات در قالب ناداستان برایم جذاب است. استقبال مردم از این ژانر نشان می‌دهد که جهان معاصر تمایل کمتری به زیستن در جهان تخیلی دارد و ترجیح می‌دهد بی‌واسطه از زندگی و واقعیتش بخواند. از طرفی ناداستان پلی است میان گزارشگری و روزنامه‌نگاری و به این واسطه امکان بیشتری برای بیان واقعیت در قالبی

زهرا آگهی
روزنامه‌نگار

در روزهایی که جنگ، تعلیق فرسایند، موج بیکاری و مشکلات اقتصادی مجال برای اندیشمندان زیستن باقی نمی‌گذارد، هنوز ناشرانی هستند که اگرچه به سختی، اما در حال آماده‌سازی خوراک فکری برای مردم‌اند. بحران کاغذ، وضعیت اجتماعی نامعلوم و قطعی مکرر اینترنت، تولید محتوای فرهنگی را دشوار کرده است. بااین حال، شاید برای آیندگان شگفت‌انگیز باشد که در چنین زمانه‌ای مجله‌ای مستقل منتشر شود و از «روایت» بگوید؛ روایتی چندبعدی از موضوعاتی چون «شروع دوباره» و «فرار». گویی روایت و کلمه تنها بازماندگان مردم این عصر پرحادثه‌اند.

تابستان گذشته نخستین شماره مجله «دوباره» رونمایی شد؛ فصلنامه‌ای با محوریت ناداستان به سردبیری مهراوه فردوسی که نامی آشنا در حوزه روایت‌های مستند است. در گفت‌وگویی که «پیام ما» به مناسبت انتشار دومین شماره با او انجام داده است، به جایگاه

روایت را نه فقط به عنوان فرم ادبی، بلکه به مثابه شیوه‌ای برای فهم جهان امروز بازخوانی کند. شماره دوم «دوباره» بر این ایده استوار است که روایت نه فقط شیوه‌ای برای نوشتن، بلکه راهی برای زیستن در جهان متلاطم امروز است. شاید به همین دلیل است که ناداستان بیش از هر زمان دیگری به زبان مشترک نویسندگان و خوانندگان بدل شده است؛ زبانی که در آن رنج، تجربه و واقعیت مجال دیده‌شدن پیدا می‌کنند.

هر شماره «دوباره» حول یک موضوع واحد شکل می‌گیرد؛ موضوعی که «روایت» نخ تسبیح آن است؛ اما جبر جغرافیایی و سیل حوادث در ایران سبب شده هر شماره به نوعی با جنگ گره بخورد

ادبیات وجود دارد. «گلی امامی»، نویسنده و مترجم، در مقاله‌ای در شماره اخیر «دوباره» جمله‌ای خواندنی دارد: «اگر ناداستان می‌خواهد، بوستان سعدی بخوانید.» از فردوسی درباره پیشینه ناداستان در ادبیات ایران می‌پرسم و او چنین توضیح می‌دهد: «ناداستان گونه‌ای نو در ادبیات است و همین معاصر بودن، جنبه‌های مثبت و منفی دارد. مثبت از آن جهت که می‌توان گفت ادبیات کلاسیک ما با آثاری چون سفرنامه‌ها، خاطرات ناصرالدین‌شاه، سمک عیار و تاریخ بی‌بقی که سنگین در ناداستان دارد و منفی از آن جهت که ما هنوز در مرحله آزمون‌وخطا برای تبیین قالب نان‌فیکشن جهانی در ادبیات فارسی هستیم.»

هر شماره «دوباره» حول یک موضوع واحد شکل می‌گیرد؛ موضوعی که «روایت» نخ تسبیح آن است؛ اما جبر جغرافیایی و سیل حوادث در ایران سبب شده هر شماره به نوعی با جنگ گره بخورد. فردوسی درباره نسبت جنگ و روایت می‌گوید: «به کلمه درآوردن رنج و احساسات، به‌رسمیت‌شناختن آن‌هاست؛ تأییدی درونی بر تاب‌آوری آدمی و شاید راهی برای رسیدن به آرامش باشد. با روایت‌کردن است که نسبت هر فرد با جهان و وقایع پیرامونش آشکار می‌شود.»

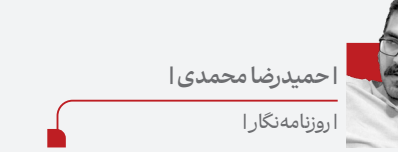
او در کنار رویکرد ادبی، به وجوه اجتماعی ناداستان هم اشاره می‌کند: «در وضعیتی که شرایط اجتماعی و جنگ، عاملیت شخصی را از افراد سلب کرده و کنترل زندگی بیرونی از دستشان خارج شده است، گویی ادبیات لنگرگاهی برای اتصال به جهان درونی است؛ جهانی که در آن، فارغ از سیاست‌های داخلی و خارجی، می‌توان زیستن ارادی و نسبتاً آزاد را تجربه کرد. برای برخی این آزادی در خواندن و خریدن نوع دلخواهشان در ادبیات است و برای گروهی در نوشتن و منتشرکردن آن؛ اما در نهایت، این فرایند به اتصال دوباره انسان با

شماره دوم «دوباره» با محوریت «فرار» منتشر شده و مجموعه‌ای از روایت‌های شخصی، جستارها و گزارش‌های مستند را در برمی‌گیرد؛ آثاری از نویسندگان جوان و چهره‌های شناخته‌شده که هرکدام از زاویه‌ای متفاوت به این مفهوم پرداخته‌اند. این شماره نسبت به نخستین شماره، گستره موضوعی وسیع‌تری دارد و تلاش کرده

پادشاه پرحاشیه

درباره ناصرالدین شاه ۱۳۰ سال پس از مرگش

احمدرضا محمدی
روزنامه‌نگار

دیروز یک‌صدوسومین سال‌مرگ سلطان صاحبقران بود، پنجمین حاکم دودمان قاجار، ناصرالدین‌شاه. او که در دوران حکومتش، هرات را از ایران داد و میرزا تقی‌خان امیرکبیر را «دین‌کاشان» زد. کم‌کم امتیاز تجارت توتون و تنباکوی کشور را در «معاهده رژی» به «تالیوت» و انحصار ایجاد راه‌آهن و استخراج معادن ایران را در معاهده دیگری به «روتیر» داد. شاهی با اندرونی پرهیاهو، سفرهای اروپایی پرغوغا، روزنوشت‌های پرآب‌وتاب، اطرافیان پرحاشیه، تعزیه‌های پرآب چشم، عکس‌های هنرمندانه. او که هم خوش‌نویس بود و هم شاعر هم عکاس بود و هم نقاش. سیاح خوبی هم بود و سفرنامه‌های بسیار نوشت. «شمس‌العماره» را ساخت و موسیقی را رخ نهاد. او که وقتی قدم در خاک اروپا گذاشت، گویی تازه چشم و گوشش باز شد و جهان پیرامونش را شناخت و البته خود را باخت. سفرهایی که اگرچه رویی از آن، همان امتیازنامه‌های استعماری بود، اما شفته دوربین عکاسی شد و از نخستین عکاسان ایرانی. از پس همان سفرها، «تکیه دولت» را بنا نهاد و تعزیه را رواج داد. هم عزاداری محرم را پاس می‌داشت و هم شادمانی نوروز را. نظام نظامت را تحول داد و با ایجاد «دارالفنون»، آموزش را توسعه بخشید. هنرمندان را گرد خود مودتوجه قرار داد و پایتخت را گسترش داد و مدرن کرد. بااین‌حال از استبداد هیچ کم نداشت. سانسور مطبوعات بیاد می‌کرد و هیچ آزادی عملی وجود نداشت و قلع‌وقوع بسیار بود و مطلقاً به اصلاحات سیاسی و اجتماعی تن نمی‌داد. او که اگر در سیزدهم اردیبهشت ۱۲۷۵، هنگام زیارت حضرت عبدالعظیم برای تیمن و تبرک پنجاهمین سال سلطنتش، به تیرگی غیب «میرزا رضاکرمانی» گرفتار نمی‌شد، ولیعهد بیماراش را زودتر از خود از دست می‌داد. شخصیت خاکستری تاریخ ایران معاصر که حواشی‌اش بیش‌تر از متنش بود.

نوبت اول

"آگهی مناقصه عمومی شهرداری ازنا"

شهرداری ازنا در نظر دارد از طریق برگزاری مناقصه عمومی ذیل اقدام نماید لذا از کلیه متقاضیان دعوت بعمل می‌آید حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری پس از انتشار آگهی نوبت دوم که یک هفته پس از انتشار این آگهی که در همین روزنامه به چاپ میرسد به آدرس www.setadiran.ir سامانه ستاد مراجعه و اسناد شرکت در مناقصه مذکور دریافت نموده و پس از تکمیل در مهلت قانونی در پاکت مهروموم شده (سپرده) را به دبیرخانه شهرداری تحویل نمایند.

۱- تجدید خرید و نصب تجهیزات استخر قیر کارخانه آسفالت شهرداری ۲- ساخت سردن ۲۰۶ کارخانه شن و ماسه

شرایط و مدارک لازم:

- ۱- دادن برگه پیشنهاد قیمت بهمهرا سپرده نقدی یا ضمانتنامه معتبر بانکی بنام شهرداری ازنا که نباید از ۵٪ مبلغ کل برآورد اولیه کمتر باشد. شماره حساب ۰۹۶۷۷۱۳۳۷۰۶ نزد بانک ملی ازنا
- ۲- سپرده برندگان اول و دوم در صورت انصراف به ترتیب به نفع شهرداری ضبط خواهد شد.
- ۳- شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار می‌باشد.
- ۴- حداقل تعداد پیشنهادهای دریافت شده جهت بازگشایی خرید و نصب تجهیزات استخر قیریک پاکات و برای ساخت سردن ۳ پاکات می‌باشد.
- ۵- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در سامانه ستاد موجود می‌باشد.
- ۶- پرداخت کلیه هزینه‌های قانونی و غیره... بهعهده برنده مناقصه می‌باشد

۸- زمان اولین انتشار آگهی: ۱۴۰۵/۰۲/۱۴
۹- مهلت دریافت اسناد: ۱۴۰۵/۰۲/۱۷
۱۰- مهلت ارسال پاکت‌های پیشنهادی: ۱۴۰۵/۰۲/۱۹
۱۱- زمان بازگشایی پاکت‌ها: ۱۴۰۵/۰۲/۳۰
۱۲- زمان اعتبار پیشنهاد: ۱۴۰۵/۰۲/۳۱

تلفن تماس شهرداری ازنا ۰۶۶۴۳۴۲۰۵۷۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۲/۱۴ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۲/۲۱

منوچهر حسینی گرپی - شهردار ازنا

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
شماره ۱ / ۰۸۰ - ۱۴۰۴

شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان در نظر دارد از طریق برگزاری مناقصه عمومی مرحله‌ای، نسبت به «خرید ۱۳ دستگاه رله حفاظتی جهت آماده‌سازی بی‌های ۶۳ کیلوولت پست هشتندی (احداث پست اسلام‌آباد) اقدام نماید.

لذا از متقاضیان شرکت در این مناقصه دعوت بعمل می‌آید، جهت دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۴ لغایت ۱۴۰۵/۰۲/۱۹ به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه و نسبت به واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال بصورت الکترونیکی به شماره حساب ۴۰۰۱۰۳۱۰۴۰۲۵۱۸۷ بنام تمرکز وجوه درآمد حق انشعاب و سایر درآمدهای شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان اقدام و یک نسخه از اسناد مناقصه را دریافت نمایند. باتوجه به اینکه کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار می‌گردد، لازم است در صورت عدم عضویت قبلی شرکت‌ها در سامانه فوق مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور انجام و نسبت به دریافت گواهی امضا، الکترونیکی اقدام نمایند. شرکت‌کنندگان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره‌تلفن‌های: ۳۳۳۱۳۷۷۶ - ۳۳۳۱۳۷۷۴ - ۳۳۳۱۳۷۵۲ - ۰۷۶ و داخلی ۰۲۰۴۵، ودر خصوص سامانه با داخلی ۳۰۰۰ تماس حاصل فرمایند. ثبت شماره‌تلفن، فکس و ایمیل از سوی شرکت‌کنندگان در سامانه الزامی می‌باشد.

ضمناً ارائه پاکت الف (ضمانتنامه) بصورت فیزیکی الزامیست.

توضیحات:

- ۱- الزامات: (باگذاری مستندات ذیل در سامانه ستاد الزامیست)
۱-۱- ارائه کارگزارتی ۲ ساله از زمان تحویل و خدمات پس از فروش به مدت ۱۰ سال
۱-۲- ارائه ۲ کار مشابه در خصوص رله و رضایتمندی از شرکت‌های برق منطقه‌ای در ۵ سال اخیر
۱-۳- ارائه گواهی تولید توسط شرکت اصلی و سازنده (اثبات اصالت رله‌ها) + کاتالوگ‌ها CD اطلاعاتی
۲- مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار ۳/۱۶۴/۴۴۷/۹۰۰ ریال به‌صورت تضمین معتبر بانکی و یا واریز نقدی
۳- پیش‌پرداخت: طبق آییننامه تضمین معاملات دولتی و با ارائه ضمانتنامه معتبر بانکی قابل پرداخت می‌باشد
۴- مدت انجام پروژه: ۶ شش ماه شمسی
۵- دستگاه نظارت: معاونت بهره‌برداری شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان می‌باشد و شرکت‌های متقاضی می‌توانند در خصوص سوالات فنی خود با تلفن ۰۹۱۷۶۳۰۹۵۵۶ (آقای مهندس شنبه زاده) تماس حاصل فرمایند.
۶- حداکثر مهلت تحویل اسناد به دبیرخانه این شرکت تا ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۳۰ و زمان بازگشایی پاکات راس ساعت ۹ صبح همان روز در دفتر امور تدارکات و قراردادهای این شرکت می‌باشد.
۷- به پیشنهادات مشروط، مهم، مخدوش و فاقد سپرده پیشنهاداتی که بعد از موعد مقرر به دبیرخانه این شرکت ارسال گردد مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.
۸- آگهی‌ها در سامانه (www.setadiran.ir) بخش «ثبت‌نام / پروفایل تأمین‌کننده / مناقصه‌گر» قابل مشاهده می‌باشد.

شناسه آگهی: ۲۱۶۶۷۰

روابط عمومی شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان

نوبت دوم

اداره کل امور عشایری جنوب کرمان در نظر دارد مناقصه عمومی ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

یک مرحله ای - ۱۴۰۵			
شماره فراخوان (شماره مناقصه)	عنوان پروژه	مبلغ برآورد (ریال)	فهرست بهاء
۲۰۵۵۰۴۷۸۱۰۰۰۰۰۷	تامین راننده ماشین آلات راهسازی و نگهداری راه های سطح حوزه امور عشایری جنوب کرمان	۳۳,۴۷۶,۰۹۷,۳۲۶	۱۴۰۵

اطلاعات زمانی

زمان اولین انتشار آگهی/ارسال به صفحه اعلان عمومی	ساعت	زمان	ساعت
1405/02/09	08:00	1405/02/13	09:00
1405/02/24	09:00	1405/02/26	09:00
1405/02/31	09:00		

نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار شامل ضمانت نامه بانکی و سایر موارد مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی مصوب ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ که مدت اعتبار آن سه ماهه و این مدت حداکثر برای یک نوبت برابر مدت پیش‌بینی شده قابل تمدید می‌باشد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: اداره کل امور عشایری جنوب کرمان به نشانی: جیرفت - بلوار امام خمینی (ره) روبرویسپاه پاسداران شهرستان جیرفت شماره تماس ۰۴۴۳۳۳۳۳۸۸

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس- ۱۴۶۶

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۲/۱۴ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۲/۲۱

اداره کل امورعشایری جنوب کرمان

آگهی مزایده عمومی (نوبت اول)

شماره مزایده مرجع: ۰۱-۵۷-۰۵

کارفرما: اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای آذربایجان غربی

آدرس: استان آذربایجان غربی - ارومیه - خیابان والفجر ۲ نرسیده به پل میثم

موضوع مزایده:

واگذاری، نگهداری و بهره برداری از مرکز آماده سازی آسفالت قره موسالو شهرستان بوکان (نوبت اول)

تمام مراحل برگزاری مزایده: بستر سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد): www.setadiran.ir

- تحویل (فروش) اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۲ لغایت ۱۴۰۵/۰۲/۱۹ می‌باشد.
- تحویل پیشنهادها تا ساعت ۰۹:۰۰ روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۹ می‌باشد.
- تاریخ گشایش پیشنهادها روز چهارشنبه ساعت ۰۹:۰۰ تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۳۰ می‌باشد.
- مبلغ تضمین شرکت در مزایده: ۰۹۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.
- نوع تضمین: فیش + ضمانتنامه بانکی

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان آذربایجان غربی

شماره آگهی: ۲۱۶۶۶۶

شماره آگهی: ۲۱۶۶۶۶